

[Time: 3.00 Hrs]

[Marks:100]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:
1. All questions are compulsory.
  2. Figures to the right indicate full marks.
  3. Students answering in the regional language should refer in case of doubt to the main text of the paper in English.

- Q.1 Attempt any two of the following. 20
- a) Explain the various concepts of national income.
  - b) Elaborate trends in India's national income.
  - c) Discuss the major Employment Generation and Poverty Alleviation Programmes.
- Q.2 Attempt any two of the following. 20
- a) Explain the role of agriculture in developing economy.
  - b) What are the sources of agricultural finance?
  - c) Write down about Food Security in India.
- Q.3 Attempt any two of the following. 20
- a) Discuss the role of industrial development in Economic Growth.
  - b) Describe the action plan of Startup India Scheme.
  - c) Discuss the advantages of foreign direct investment (FDI) in India.
- Q.4 Attempt any two of the following. 20
- a) Elaborate the significance of the service sector.
  - b) Write a note on 'Indian Tourism and Hospitality Industry'.
  - c) Explain the importance of research in education.
- Q.5 Write any two short notes. 20
- a) Trends in per capita income.
  - b) Agricultural inputs.
  - c) New Economic Policy, 1991.
  - d) Educational Research.

*****

[वेळ: ३ तास]

[गुण: १००]

कृपया तुम्हाला योग्य प्रश्नपत्रिका मिळाली आहे का ते तपासा.

सूचना: १ सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

२ उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवतात.

३ प्रादेशिक भाषेत उत्तर देणाऱ्या विद्यार्थ्यांनी शंका असल्यास पेपरच्या मुख्य मजकुराचा इंग्रजीमध्ये संदर्भ द्यावा.

- प्र.१ खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. २०
- अ) राष्ट्रीय उत्पन्नाच्या विविध संकल्पना स्पष्ट करा.
- ब) भारताच्या राष्ट्रीय उत्पन्नातील कल/प्रवृत्ती विस्तृत करा.
- क) प्रमुख रोजगार निर्मिती आणि दारिद्र्य निर्मूलन कार्यक्रमांची चर्चा करा.
- प्र.२ खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. २०
- अ) विकसनशील अर्थव्यवस्थेतील कृषीची/शेतीची भूमिका स्पष्ट करा.
- ब) कृषी वित्तपुरवठ्याचे स्रोत कोणते आहेत?
- क) भारतातील अन्नसुरक्षेबद्दल लिहा.
- प्र.३ खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. २०
- अ) आर्थिक वृद्धीमध्ये औद्योगिक विकासाच्या भूमिकेची चर्चा करा.
- ब) स्टार्टअप इंडिया योजनेच्या कृती आराखड्याचे वर्णन करा.
- क) भारतात थेट परकीय गुंतवणुकीच्या (FDI) फायद्यांची चर्चा करा.
- प्र.४ खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. २०
- अ) सेवा क्षेत्राचे महत्त्व स्पष्ट करा.
- ब) 'भारतीय पर्यटन आणि आतिथ्य उद्योग' यावर टीप लिहा.
- क) शिक्षणातील संशोधनाचे महत्त्व स्पष्ट करा.
- प्र.५ खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर टिपा लिहा. २०
- अ) दरडोई उत्पन्नातील कल/प्रवृत्ती.
- ब) कृषी आदाने.
- क) नवीन आर्थिक धोरण, १९९१.
- ड) शैक्षणिक संशोधन.

*****